

T. T. G.

Nr. 5. Jaanuar 1929.

Väljaandja: Tartu Tütarlaste Gümnaasiumi õpilaspere. Peatoimetaja: Aug. Raud. Tegev toimetaja: J. Post. Toimetuse liikmed: V. Burdukov, A. Grünverk, T. Linde, E. Pöderson, V. Taadler. Kaastööd võtavad vastu kõik toimetuse liikmed igal ajal. „T.T.G.“ ilmub 2 korda kuus, iga kuu 1. ja 15. päeval, 12-ne lhk. suuruses.

NOORSOO MAAILMAVAATEST.

(Kõne, peetud T.T.G. VIII aastapäeva aktusel 14.XI. 1927).

Lapse hing on tuttav üldjoontes juba ammugi. Uurijad on vaadeldud lapse hinge suure armastusega ja on püüdnud kirjeldada selle sisimaidki liigutusi. Palju vähem läbi uuritud on noore hingeelu, inimese hingeelu selles ajajärgus, mis algab 15. eluaastaga ja kestab kuni 20. eluaastani. Ja ometi pole üheski vanuses inimesel nii suur tarve olla mõistetud kui just nooreas. Osalt oleneb see noorest enesest, sest tema varjab ümbruse eest oma intiimsemad elamused, kuna laps avaldab kõik oma saladused. Kinnisus on nii siis noore hinge peajooni. Lapseliku otsesuse asemel astub kartlik kõrvalhoidmine isegi kõige ligemate inimeste eest. Võiks rääkida koguni hingelisest puutumiskartusest; kuna laps püüab ühineda täiskasvanutega, otsib noor ise omale hingelisi sõpru teiselt poolt ole- neb puudulik noore hingeelu tundmine uurimismeetodidest. Alles „mõistval psühholoogial“ on läinud korda aru saada noore hinge omapärasusest ja luua tema vaimlise struktuuri tüübilist kuju.

See „mõistev psühholoogia“ tahab anda mõtet psühhilistele sidemetele ja vaatab hinge peale kui elu formsiooni (Lebensgebilde) peale, mis on määratud väärtuste teostamiseks. Sarnane kujund ehk struktuur on ter- vik, milles iga osa ja iga osafunktsioon täidab ülesannet, mis tähtis tervikule, ja nimelt nii, et osa tegevust on arusaadav ainult välja min- nes tervikust.

Noor on alles arenemisel, tema hinge struktuuri uurimine kuulub nii siis hingelise struktuuri arenemisesse, mis püüab kujutada üksiku hinge sissekasvamist vastava ajajärgu objektiivsusse vaimusse.

See mõistev psühholoogia näitab meile noore hinge hoopis teises val- guses kui seniajani. Siitamaani oli noor esile kutsunud oma otsimistega ja püüetega ainult täiskasvanute kaastundlikku naeratust ja tema peale vaadati kui kasutu, kuid möödapääsmatu vahelüli peale lapse- ja täis- kasvanuea vahel. Nüüd aga saab tema otsimine sümboliks kogu inimkonna- le. Meie, täiskasvanud, pidasime endid täiesti valmis inimesteks ja, uhkustades loodusteaduste ja tehnika saavutistega XIX sajandi lõpul, arvasime end võivad lahendada kõiki maailma mõistatusi. Nüüd aga peame jälle tunnistama oma nõrkust ja jõuetust. Elu ja maailma saamise prob- leemid on kahjuks ikka veel lahendamata, ja nende kohta võime avaldada ainult enam või vähem tõenäolike hüpoteese. Maailmavaate küsimuste kuh- tes on täiskasvanud sarnases seisukorras nagu nooredki. Vahe oleks vast ainult selles, et noor pole veel välja jõudnud järelemõtlemiseni oma seisukorra üle. Noore hinge hingeelu kohta käivad uurimused on annud tähtsaid andmeid, mis võivad olla tähtsad mitte ainult noorele enesele, vaid suudavad valgust heita ka mõne tumeda koha peale inimhinges üldse.

Millal kujuneb lapsest noor inimene? kas on seal üldse olemas kindel piir või on ainult umbkaudsed oletised? Nendele küsimustele võib praegu

anda kindla jaatava vastuse. Sest minateadvuse ilmumisega saab lapsest noor inimene. Laps võib olla õige iseteadlik, kuid siiski on ta üldse mitte-teadlik inimene. Terve laps ei tea mitte midagi oma minast, veel vähem mõtiskeleb ta sellest.

Laps elab rohkem välisilmas. Umbritsevat maailm on see, mis vangistab tervet tema mõtlemist ja vaatlemist ja sunnib teda unustama oma enese mina. Siis aga ilmub äkki mõni elamus, sagedasti õige tähtsusetu, mis sünnitab pöõret väljast sissepoole. Laps leiab üles oma siseilma sagedasti nii järsku, nii tormiliselt, et see viib teda vastollu terve maailmaga. Ta elab läbi oma mina't kui täitsa ainulaadilist, väärtuslikku, mis on ainult tema enda tarvis olemas mis ei ole kättesaadav kellelegi teisele.

See mina-elamus on lapsele kui teine sündimine, milles tekib noor inimene. Sagedasti viivad lapse mina ärkamisele autunded, ja sagedasti on kasvataja see, kes noores ninges sünnitab mina lahtipunkemist selle kaudu, et ta tugevasti tõstab esile isiksuse sisemisi väärtusi. Selle mina-elamuse läbi tekivad noore hingese suured muudatused. Tema suntumine inimestega ja loodusega muutub nüüd täitsa teiseks. Kõiki usaldav lapselik olemine ja ühtekuuluvuse tunne vanematega ja teiste inimestega kaob nüüd ära, noort valdab seni tundmatu üksindus, tema mina pöördub ära teistest inimestest ja sagedasti asendab end koguni teadlikku vastolusse nendega. Kahjuks omandab see eraldumine mõnikord soovimatu kuju, kuna noor hakkab harrastama oma mina-kultuuri ja arvab, et tema mina on nii omapärane ja nii ainulaadiline et ta võib vaadata kõigi teiste inimeste peale põlgusega ülevalt alla. Tema vastleitud mina selle omapärase eluga võtab noorelt niipalju aega ja tähelepanu, et teised inimesed on olemas tema jaoks väevast veel üldse. Noores hingese tekivad nüüd õige omapäraseid, võiks peaaegu öelda revolutsionäärsed olengud.

Armastus ja usaldus vanemate vastu, mis olid temal lapsena, muutuvad nüüd sagedasti just vastanditeks. Tekib negatiivne suhtumine vanemate soovidele ja armastusele, mis noormeeste juures võib muutuda koguni avalikuks protestiks vanemate, kasvatajate ja õpetajate vastu. Alles noorea lõpu poole läheb vahetõrje vanemate ja laste vahel jälle rahulikumaks ja kujuneb välja hingelise kooskõla kohaselt.

See oma mina ülesleidmine on ühtlasi seotud tugeva igatsusega, leida arusaamist, sõprust teise kooskõlalise hingega. See igatsus ajab noort eemale olevikust, laseb paista olevikku külmana ja surnuna, täidab tema südame igatsusega olevuse järele, kes aitab ja mõistab, on heatahtlik ja armastab, kuid ühtlasi jätab tema vastleitud mina püsima puutumata ja iseseisvana. See on noorea sõpruste-ajajärk, mis tihti võib kesta veel kaua edaspidises elus. Noorel on sügav tarvidus läbi elada kõike inimlikku ja ühtlasi tahaks ta leida inimesi, kes võiksid olla talle eeskujuks. See unistamine võib mõjutada tugevasti noore intellekti ja tahtet. Võiks koguni öelda, et tundmus on ainuvalitsejaks selles hingelises metamorfoosis. Noore edasipüüdmine ja õppimine olenevad siinpaatiast selle vastu, kes seda nõuab. Täiesti keskpärasest tütarlastest võib armastus jumaldatud jumaldatud õpetaja vastu tõuget anda imestamisvääriiliste tagajärgede saavutamiseks, mis ületavad kaugelt nende normaalseid võimeid. See tundeelu domineerimine teeb noore hinge kaootiliseks ja mitmekesiseks. Kord uhkustav üleolevus, siis jälle kahjatusse alandus ja andumine armastatud isikule; ohvrimeelsus vaheldub toore egoismiga, vastuhakkamine sõnakuulelikkusega, agarus tiidimusega.

Noore armastus ja vaimustus on rahulduseta ja rahuta; on ikka rohkem igatsus kui täitmine, ja sellepärast on sagedasti tema tahtmine juhitud sihita kaugustesse ja laseb unustada antud ülesandeid. Selles otsimiste ja igatsuste ajajärgus saab loodus elamuseks. Oma rahutuses otsib noor tuge looduse nähetes, mis oma sügava rahuga pakuvad sagedasti soovitud kontrasti enese mina rahutule ruttamisele. Samuti nagu loodus võib ka kunst või mõni raamat saada elamuseks.

Need elamused on mõnikord nii sügavad ja oma esimeses värskes jõulikkuses nii püsivad, et nad jäävad kauemaks kui mõned hilisemad muljed. Sellepärast pakub lüürika ainult noortele nii sügavaid elamusi, mida täiskasvanutest omandavad ainult erilised iseloomud. Ka ei ole harili-

kul inimesel üheski teises elueas nii suurt tarvidust täiusliku ja kindla teadmise järele maailmast. Juba laps oma lõpnata küsimustega, mispärast see nii ja nii on, püüab saada arusaadava sideme nähtuste vahel, ja tahaks juba õige varakult „kedrata Ariadne niite, mis juhiksid läbi tõelikkuse labürindi.“ Kuid laps eeldab vaikselt, et täiskasvanutel on õige teadmine asjade üle, tarvis ainult nende käest küsida. Laps rahuldub enamasti juba esimeste vastustega ja tema teadmishimu on juhitud ainult välismaailma peale. Selle vastu aga noor ei rahuldu kõigi vastustega, mis temale antakse; ta uurib edasi, võrdleb ja arvustab. Tema huvi on sihitud kõigi inimlike asjade peale, tema tähelepanu äratavad mitte ainult ajaloolised, seltskondlikud ja kultuurilised probleemid, vaid ka puht hingelised küsimused kõidavad juba teda. Võiks peaaegu öelda, et noore otsimistes avaldub tugev filosoofiline joon. Tema otsimine on sihitud kõige peale, tema tahaks saada vastust kõige raskemate ja sügavamate elu ja mõtlemise probleemide peale ja on valmis neid õige radikaalselt lahendama. Tema juures tuleb ilmsiks tendents kõike tugevasti lihtsustada ja abstrahoniseerida. Samuti nagu mina juures sünnib see ka mõtlemise juures. Noore juures sünnib mõtlemise ja vaatluse lahutamine.

Lapse juures on mõtlemine tihedalt seotud vaatlusega ja õige harva mõtleb laps puht keeleliselt ja abstrahoniseeritult. Isegi väga kõneosavad lapsed lähevad välja ikka konkreetsetest elamustest, ja nii pea kui nad loobuvad näilikkusest, muutub nende kõne lihtsalt lobisemiseks. Meehanism töötab edasi ilma sisuta. Noore juures eraldub mõtlemine vaatlusest. Noor õpib koolis eriti seda tarvitama kui dialekttilist sõjariista teeb seda iharalt. Kuna vaatlus neid alati piirab, sest et vaatluses on meil antud teatud sündmused teatud asjas ja ruumis, on mõtlemine väljaspool aega ja ruumi. Selle läbi saab noor abstrahoniseeritult teoreetikuks, kes kõike püüab oma mõtlemisega konstrueerida ja ümber konstrueerida. Sage dasti teeb ta eksituse, seades üles endale teoreetilisi ideaale, jõuab astusse sattudes suurtest sõnadest ja uhketest mõistetest... See mõtlemise sirgjoonsus ilmutab end selles, et mõisted, nagu materia, ja jõud, arenemine, elu, vaim, maailm võetakse tarvitusele lihtsalt kui valmis raha ja siis ühendatakse nad oma süsteemiga. Võiks koguni rääkida noorte metafüüsikast, mis keerleb harilikult surma probleemi, Jumala ja maailma vahekorra, hinge ja materia ümber.

See filosofoerimine sügavamate probleemide üle on tihedalt seotud noorte higelaadiga. Kuid selle filosofoerimise juures on tegemist enese projektseerimisega maailma ürgsügavustesse, ja noor mõisteluuletaja märkab harva, et ta ei püüa mitte aru saada enesest, väljaminnes maailmast, vaid tahab seletada maailma oma mina põhjal. Silmatorkav on ka, et vaatamata soojale suhtumisele loodusega, tunnistab noor enamalt jaolt teoreetilist materjalismi. Võimalik, et selle näilikkult lihtsa ja mittekomplitseeritud maailma protsesside seletus vastab kõige enam noore ideoloogiale. Selle nii tühja ja pealiskaudse materialismiga on noores seotud eetiline idealism, mis tahaks kujutada tegelikku elu kõrgete ideaalide järele.

Tema eetika on aga seal juures tugevasti teoreetiline. Tema satub joovastusesse suurtest sõnadest ja kõrgetest ideaalidest ja kritiseerib sealjuures teisi inimesi, vanemaid ja õpetajaid, kes ei vasta sellele täiuslikkusele. Siis tulevad aga momendid, kus ta näeb, et tema ise ka ei ole saavutanud veel seda kõrget ideaali, mida ta arvas juba teostavat. Teda valdab sügav rõhumistunne ja enese vähendamine, kuni jälle mõni uus ideaal haarab teda ja täidab uue julgusega. Iseloomustav on suurema osa noorte juures suur tõetunne, mis neis valitseb, vaatamata kõigi eksimuste peale, milledesse satuvad nad vahet pidamata. Nende idealiks on viia tõtt inimeste sekka. Üldse on noore olule vastav see, mida ta suudab vastu võtta orgaaniliselt. Ka haridust hindab ta instinktiivselt võrdlemisi õigelt; ta tahaks vastu võtta aga ainult sääraseid hariduslikke väärtusi, mida ta suudab teha täielikult omaks. Kaugele tuleviku ei püüa ta sealjuures mitte vaadata ja ei suuda ka seda. Temal puuduvad täielikult elu kogemused, mida saab omandada ainult kokkupuutudes inimestega ja saatustega. Noorel on sagedasti kalduvus liiga alla hinnata sääraseid kogemusi, nii et teiste - vanemate - kogemustest noorel ei ole palju kasu. Psühholoogiliselt vaadates on noorel õigus. Sest

kogemus võib olla ainult siis kasulik, kui ta on enese läbi elatud kogemus, mis suudab muuta tema sisemist olemist. Tähelepanekuid, mida keegi teine on teinud, võib ma ainult siis kasutada, kui vastav isik paistab mulle usaldusväärilisena. Aga kogemusi elus ja elukutses ei saa üldse keegi teine minu eest saavutada. Alles elamus võib pääseda meie hinge sügavustesse. Õigusega usub noor ainult enda kogemusi täielikult, kuid ta ei pea unustama, et ta neid kogemusi alles peab koguma, et ta ei ole veel täis inimene.

Üks tähtsamatest küsimustest, mis valdab noorsugu, on küsimus elu mõtte järele. Seda küsimust püüab noor lahendada radikaalsusega. Mida lühem ja ühekülgsem on lahendus, seda enam arusaamist ja vastuvõtlikkust leiab ta noore juure. Kõik need elufilosoofid, kes suudavad teha seda selgelt ja kindlalt on ikka leidnud valmistatud poolehoidjad nende seas. Schopenhauer, kes oma tunnete maailma oskab peita hästiehitatud mõistete valli taha, on alati olnud noorsoo filosoofiks. Peale selle meeldib väga tema radikaalsus. Ka Nietzsche, kelle üksildast sügavust mõistavad vaevalt noored, on saanud olemasoleva kultuuri kriitikuna noorsoo lemmikuks, kes temas juhti enam aimab kui teadlikult valib.

Võitleb ja teoreetilise filosoofiaga noore hinges müstiline tarvidus maailma mõtte arusaamisest. Seepärast tunneb noorsugu sagedasti instinktiivset opositsiooni eestleitud probleemide ja meetodide vastu. Ta enam tunneb, kui on teadlik selles, et see elu allikas, millest võib välja kujuneda maailmavaade, ei ole mitte teoreetiline mõtlemine, vaid maailma elamus, sissetungimine elu mõistatustesse, millele ükski teoreetiline mõistus ei suuda leida lahendust.

Sellega on määratud ka noore suhtumine religiooniga. Usk peab näitama temale maailma kõige kõrgemat väärtust. Usk peab seletama temale ühtlasi maailma ühtlust eetilisel ja põhjendama tema tegevust maailma suhtes eetilisel. Noor tahaks siin saada selgeid ja täpseid vastuseid, mis paistaksid rahuldavatena tema mõistusele. Usu irratsionaalne külg jääb üllataval kombel noorele kättesaamatuks ja tema dialektika pöörab vastu dogmasid, nagu kolmainsus, õigekssaamine ja teised. Järgneb aja-järk, mil öeldakse lahti traditsionaalsest - kahtluse ja eitamise aja-järk. Usk saab uskumise ja teadmise probleemiks, kusjuures teadmine saavutab võidu uskumise üle. Tugev töötsimise püüd leiab vastuvõtmatutena jutlusi imetegudest, surnute ülesäratamisest ja eriti Jeesuse ülestõusmisest. Kui palju noori pole jagu saanud loomise loost ja katsunud on sagedasti viia kooskõllasse ausas võitluses kõiki neid jutustusi teadusega. Teadus paistab olevat noorele mõistusele täielikult põhjendatud, ta esineb ju noorele koolis apodiktisel kujul, vaevalt läheb tekkida kahtlust oma väidete kohta ja tõrjub seejuures eemale usulised tunded.

Ka eetilised kaalutlused võivad mõnikord lahtiütlemiseni usust. Noor teeb temale pörutava leiduse, et maailma struktuur on lõpmata kaugele kõlblisest maailmakorra ideaalist. Sündmused selles maailmas paistavad vastu rääkivat kõlblistele nõuetele. Kui maailm oleks loodud ää Jumala poolt, oleks ta pidanud olema noopis teistsuguner. Mispärast lubab Jumal sündida üldse kurjar mispärast läheb ta patust lõbusalt elada ja hääd inimest hukkudar. Need on kõige harilikumad intellektuaalsed kahtlused, mis vaevavad usklikku noort, eemaldavad teda sagedasti usust ning viivad ta materjalistliku maailmavaatele, kus kõike võib väliselt seletada kindlalt ja loogiliselt mahaanilise kausaalsuse läbi. Monism, eriti Ernst Haeckeli poolt temale antud kujul, on saanud saksa noortele mingisuguseks katekismuseks, sest ilma usuta ei saa noor siiski läbi; vaatamata tema tugevale intellektualismile, on temas sügav irratsionaalne joon, mis teda ikka sunnib uuesti üles seadma ideaale ja väärtusi. Sest materjalistlik maailmavaade paistab temale varsti liiga väesena; eetilised ideaalid, mis paistavad noorele ainsatena, millele maksab elada, jäävad siin täiesti kõrvale. Oma kanglaste elu ja surma ei saa seletada ainult mahaanilis-kausalselt, samuti nagu rahvustunnet, mis täidab noort ja näitab temale positiivset teed leida side teiste, temale samameelsete minadega.

Noores leiduvad nii siis rikkalikud jõud ja võimed, millede eest tuleb hoolitseda ja mida mingil tingimusel ei tohi lasta minna kaduma.

Maailmaaattelised küsimused: miks kuhur kustr, mis viivad eetilisele nõudele elu vastu, ei tohiks ka meile, täiskasvanuile, jääda vööraks, ja meie ei tohiks teha elukutset omale iseotstarbeks, vaid teda paigutama suurematesse teroikutesse, nagu rahvus, riik ja kultuur. Aga noorgi ei tohi unustada, et noorus on ainult teatud eluaste inimese arenemises ja et noorsool on ka oma suured kohustused. Ta ei pea oma sisemist noorust mitte ära raiskama, vaid katsuma seda vaimu ka edaspidisesse elusse kaasa võtta ja selle kaudu siduda üksteisega mitmesuguseid vanaduse astmeid peaaegu väljaspool aega seisva elutunde läbi. Valter Freymann.

=====

M i n u s ö b r a n n a .

=====

Mul oli kord juhus tutvuneda ühe daamiga. See tutvus on püsinud kuni tänaseni ja on aja jooksul teataval määral välja kujunenud kuni sõpruseni. Tema välimus ei ole mind kunagi äieti huvitanud ja sellepärast jäägu see ka siin täiesti puudutamata. Niipalju kui tean, põlvneb ta perekonnast, kelle traditsioonid ulatuvad kaugesse minevikku, kelle esivanemad omal ajal laialt olid tuntud. Mis mind juba algusest saadik tema poole tõmbas ja praegugi nagu nägematu is köidikutes hoiab, see on tema haruldaselt väljaarenenud otsustamisvõime, kaine arusaamine ka keerulisemaist nähusist igal ajal ja tabav, selge ja äärmiselt lihtne väljendusviis jutlemises. Seejuures on ta olemiselt süütu nagu vastsündinud laps, tõsine nagu preestrinna jumaluse templis. Harilikus seltskonnas liikudes paistab ta külm ning ligipääsmatu. See ei ole mitte uhkus, vaid lihtsalt täielik huvipuudus keskpärase seltskonna vastu, samuti nagu seltskonnal tema vastu. Seltskond ei aima, millised vaimuväärtused selles näiliselt külmas olevuses peituvad, aga soov väliselt hiilata on asi, mis tema iseloomust kaugemal on kui miski muu. Ainult sellele olgu mees või naine, kes, aimates tema sisemist väärtust, hakkab järelejätmata tema tutvust otsima, usaldab ta lahkema näoga ja nagu teatava osavõtuga otsa vaadata, langetab tema ees vähehaaval külmuse loori ja laseb tal pilku heita rikkustega täidetud varakambritesse, mis tema põues peituvad. Ja kes sinna on kord vaadanud, selle pilk ei taha sealt enam lahkuda. Kokkupuutudes ja vesteldes temaga on mul ikka tunne, nagu teaks ta kõik seadused, mis ilma elu juhivad, aga avaldab vaid väikese osa sellest, mis ta teab. Baske on temale milleski vastu rääkida, sest ta põhjendab kõik, mida ta väidab, lihtsalt ja arusaadavalt nii kindla loogika jõuga, et ka viimne kantlus iga aluse kaotab; hoiab aga nähtavasti hoolega kõrvale luulelisist mõttekujutusist, mis kaine loogika piiridest välja ulatavad. Alistudes tema mõjule õpin ka mina tema eeskujul asjadele vaatama loomulikult ja lihtsalt, oma mõttekäiku alaliselt hoolega kontrollima ja ainult jõukohaseid ülesandeid enda peale võtma.

Tahate teie teada, kes on see haruldane daam, kellest ma nii soojalt ja austavalt kõnelen, siis ei ole mul põhjust seda saladuses hoida.

Tema nimi on Matemaatika.

V. Lomp.

Tartus, 15. dets. 1928 a.

=====

E l s a .

=====

Vilistades ja ägedalt keppi keerutades sammub pisike Elsa porist teed mõrda sültja toeva all. Ei teegi talle tuska tujuka tuule lapsikud edevused ja pahurused, sest ema on ju talle ütelnud, et see nii pidavat olema ja tema usub alati ema. Kuid see näib talle liiga kentsakas, miks ema arvab, et sääl suure metsa taga taevaäärt ei ole. Kindlasti saaks sääl päris oma käega katsuda vihaseid pilbemürakaid ja helget taevakummutist. Oi, kui saaks lennata linnuna! Oi, sinna lendaks, tänna lendaks, kaugele - igalepoole lendaks! .. ja mis kõik näha saaks! Aga kuhu jääb ema, kerkib kohutav küsimus tondina. Otsustanud kaasa võtta, on meel jällegi kerge, ja veel vabama käigu annab ta oma mõttelenule oma utopiates.

Kurluu! Kurluu! häälitseb üksik kurg. Heitudes näeb Elsa teda maha-
jätetult tiirlevat küt last, kes eksinud inimvoolus. Silmad just kui tuh-
muvad Elsal, sest ää-
retust nukrust poetab
hinge surmale sarna-
nev sügis ja lõunasse
tõttavate rändurite
karjatused. Eemalt,
suurima pilve, kui
eide kahara seeliku
tagant, kostub juba
rütmilist pikajalgse-
te koorishüüdeid, ning
röömust läigatab Elsa
sinisilm, et võis
seltsida teistega see
eksinud üksik.

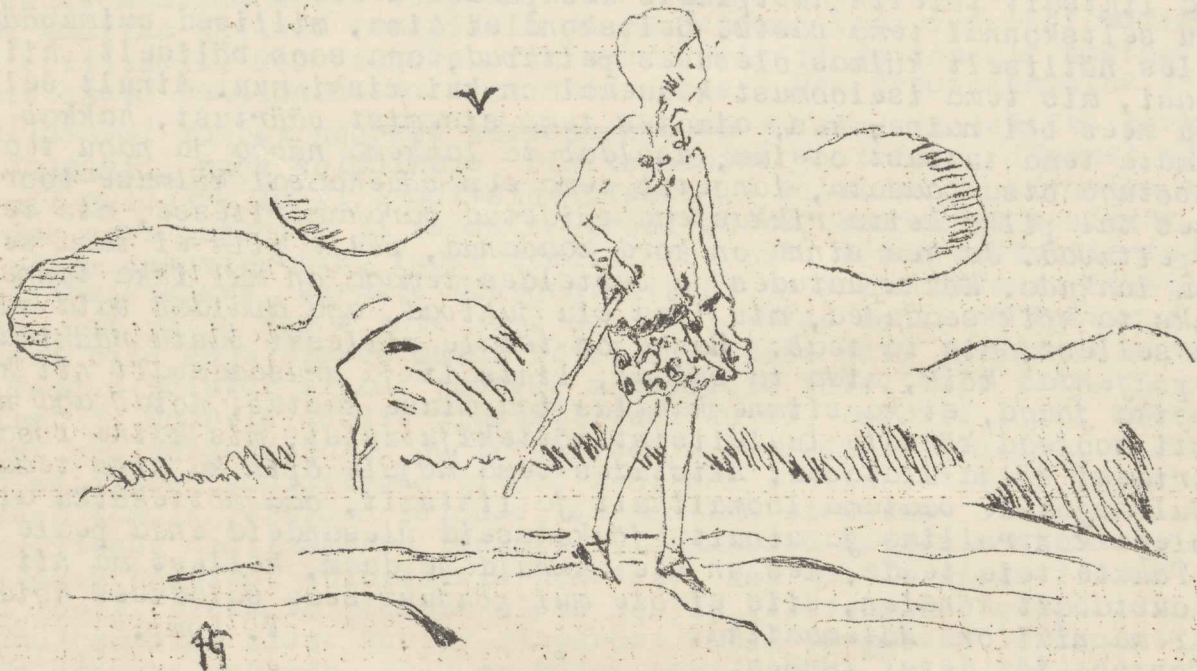

kene Elsa auklisel teel.
Ta omameisterdatud kepi-
ke vibab hädiselt ta
ees, mis kiretub kõik-
sugu veidratest mustri-
kestest. Ta tõsised sil-
mad uitlevad igatsetud
kaugusil, märgates lõp-
peks inimesi kartuli va-
gudel kui mitte mustmul-
las, hoolistades äripäe-
va nõudeid.

Möödues paljastuvast
haavast, muidu nii ebo-
mugavalt lehti lipenda-
vast, püsivad innukalt

Edasi kargleb väi-
ta pärani silmad sellisel värvide labürindil. Haarates üht ilusat, nap-
sates teist kaunimat on kitsas peoke täitunud kollasest ja veripunasest
segust.

Vaadeldes neid porisse lendlevaid lehekesi nende kirevuses tuleb tal
meele hiljutine unenägu, milles oli omandanud niipalju maiustusi, võrra-
tu ilusaid mänguasju ja hiilgavaid kive, ent ärgates oli olnud õuduses
tõnnud ainult tühje käsi, näinud pimedat tuba.

Protesteerides sammub ta edasi, sest miks ei või neid ometi ilmsigi
olla, miks ainult unes? Mis on unenägu? Miks narrib ta inimesi, neile
ainult ninanipsu mängides? Küsinud seda emalt, vastas see pahuralt:
„Küll olöd sa rümmal! Kõik nägeva und ja noil om kah uma tähendus!”
Ja vanema seletas, et Jumal sääl oma tahtmisi ilmutab.

Eemalt kostub sulase kurjustav hüüd kobusele: „Vagu!” Juba paistavad
küürutavad inimesed ja kollakad kartulid pehmel mullal kui valkjad kivid
liivasel rannal. Pole jäänud märkamata Elsa'gi, sest kuulduvad laused
„pesaminast”, „ladvaõunast”, pererahva paikapsest ja „preilist” kui
Elsa lemmiknimest.

Vana Mõtsaotsa Miina, see meheleminejatele mirdikasvataja, lõhber-
dab: „Ka kos mul pojanaane tulö, illos kui jõelusai!” Kopli Ann, kes
armastab lohakile jäänud asju korraldada, viskab omalt poolt: „Vot kos
mül nõnatark välan! Ei lää ta sino pojale, mino poig-om pällo noorömb
ja tublemb.” Ja nii lööbivad vanamoored, kuna Elsa huuled ikka rõnkem

ja rohkem torru venivad. Meeleldi oleks ta neid töötamises aidanud, kuid et nad teda nii pahandavad ja ta söimunimegi „Nunn“ tarvitavad, päästab temagi oma keelepaelad lahti ja õhukesed huuled pobisevad kiirelt nagu kapsalehte närija kodujänese mokad. Kihistades kuulab nurmesak-
 vas ta rahena sadavaid sõnu. Hakates suunduma kodupoole pajatab ta üle-
 öla: „Sina vana Piibu-
 Aadu, sina vana Kits-
 mäku, sina vana Tuhka-
 triinu, sina vana Pud-
 le-Piip, sina vana
 Kassinurm, sina vana?..“

Viimaseid sõnu kuulduv
 juba kaugusest.

Taas lahtub Elsa
 halb meeleolu kartuli-
 maa hubasest lõhnast.
 Saabuses öuele, mis
 ümbritsetud hoonetest
 kui keskaegne kindlus
 müürist, jookseb truu-
 silmne koer Pika tal-
 le vastu, vääneldes
 keha ja liputades sa-
 ba. Elsa patsutab teda
 ju unistab Elsa, kuidas ta nii suureks kasvab nagu teisedki, niisuureks,
 et vanasse talutarre sisseastudagi ei saa. Ei, veel pikemaks, palju suu-
 remaks, toredamaks ja targemaks!

häämelel ning tervitab
 siis ka kass Antsu, kes
 jookseb peni silmates aida
 alla, sabakarvad püsti kui
 lambiklaasi puhastamise
 harjal.

Nähes majatalitustesse
 uppuvat ema, seletab Elsa:
 „Mä, töso ei kuule sõnna
 Tsuskva päälegi minnu.“

Taas vastab muredest mulju-
 tud ema: „Oi sina ullikono,
 na tegevä ainult nalla.“

Ja poolenisti rahuldutud
 Elsa seletab õhinal: Kullõ
 imä, ära sa nüüd inämb ka-
 sugu! Ooda ku mina ka nii
 suurõs saa, sõs nakkame
 ütenskoon kasuma!“ Veel pal-

G. V.

=====

T.T.G. kolmandad klassid.

=====

Kolmandad klassid on jõudnud mingisse keskusesse, kus on kustumas
 nooremate klasside elevus ja kus ei olda ometi veel toimimas enam-vähem
 kindlalt ja teatud sihtide järele, nagu seda on vanemates klassides.

On jäätud staadiumini, kus astutakse „vanemate klasside“ nimekirja.
 See kõik halvaks nagu pisut töö tahet, tekitaks nagu veidi aeglust, ta-
 gasihoidlikust. Sarnases vahepäälises punktis pole õieti kuigi kerge ol-
 la: kas taotella samasugust aktiivsust kui enne sellesse punkti jõudmist,
 või pidada ennast nii, kui siis kui ollakse säält juba välja jõutud.
 Jäädakse viivuks mõtlema, mis aga veel sugugi ei räägi aktiivsuse puu-
 dumisest ega passiivsusest. Tundub vaid, et ollakse nagu kaotanud pisut

=====

Nälga.

Jutt näljast oli paratamatu osa ajaloo, mille tähelepanu tõmbaous
 ammu kustunud, jutustades vaid segati talle keelepännil pisut müstikat
 ja veel mõnd kõrvalmaiku juurde ja serbeeriti kuulajate ajudele magus-
 söögiks.

Jutt näljast oli kui muinasjutt, mis algas: „Kord elas prints Nälg,
 kes halastamatult laastas maid ja tappis inimesi...“

Aeg, elektriseerunud sõjameestest, tõi külaliseks mu kodukülla vööra,
 kelle nimi oli Nälg. Keegi küll ei teadnud, millal ta tuli, kuid kor-
 raga teadsid kõik, et ta oli kohale jõudnud. Istus kehvikute lauanaab-
 riks oma apla isuga ja vilistas teistegi inimeste mõtetemagasinis nuk-
 raid viise.

Aegajalt asus ta igasse majja, lasudes külla kohal kui painaja.

Inimesed liikusid kui käimapandud masinad. Nälg oli imenud nägudest
 vere ja naeru, andes vastutasuks tuhakarva näoilme ja peotäie kibedaid
 jooni. Hinges ummistusid fantaasia salapärased ja ilusad jõed ning kuns-
 tialtaril kummitas surm. Mu koduküla oli kui vana, kurnatud ja nälgiv
 ori. Oli talv helkja lume, öise tähesära ja sinkjasmustade varjudega.
 Taeva all purjetasid lumepilved. Tuul kiunus kui pime kutsikas. Lume-
 helbed kui valgeis rõivais balleriinid tantsisid üksikutes tuulehiili-

kahe eelmise aasta elevusest, mis aga sugugi ei lase veel arvata, nagu oldak: kaotanud töötakte.

Alltoodud ülevaate arvud annavad kõige kujukama pildi kolmandate klassid tegevusest ja tegutsemisest.

III-a klass.

Klassijuhatajaks on õpetaja H. Reiman. Õpilasi on klassis 29, neist maalt 17, linnast 12; seega siis segaklass maa- ja linnaõpilasist. Õpilasi on tulnud: 4- Kambja, 3- Puurmanni, 3- S.-Jaani, 1- Elva, 1- Jõgeva, 1- Rakke, 2- Lalsi, 1- Hestu, 1- Uderna, 1- Varnja, 1- Koigi, 1- Saarde, algkoolist, 2- T.O. S. harjutuskoolist, 2- E.N.K.S.T.G. algkoolist, 2- VI algk., 2- V algk., 1- IX algk., 1- tehnikagümn., 1- Tallinna II tütarlaste gümn..

Teist aastat klassijuhatajaid pole.

Klassivanem: O. Mladova; klassikirjatoimetaja: A. Müllerson; klassilaekur: L. Surva.

Õpilaspere esinduses III-a klassist pole kedagi.

Kunstiringist osavõtjaid on 2 õpil.; kirjandusringist - 6 õpil.; enesekasvatusringist - 2; reaalteaduste ringist - 3; spordiringist - 7.

Õpilaspere valimistel käisid kõik klassi õpilased (200p).

III-b klass.

Klassijuhatajaks on õpetaja D. Koppel. Õpilasi on klassis 30, neist linnast 24 ja maalt 6 õpilasi; seega on ta siis linnaõpilaste klass.

Õpilasi on tulnud: linna I algk. - 8; V algk. - 2; VI algk. - 7; IX algk. - 7; Elva algk. - 2; Narva-Jõesuu algk. - 1; Pala algk. - 1; Kambja algk. - 1; Võru seminari harjutuskoolist - 1; Võru saksa gümn. - 1;

Teist aastat on klassis 1 õpil..

Klassivanem: Leida Hoose; klassikirjatoimetaja: Teele Nagel; klassilaekur: Elfriede Mölder.

Õpilaspere esinduses on: Leida Hoose ja Gerda Mäe.

Kunstiringist võtab osa - 22 õpil.; kirjandusringist - 12 õpil.; enesekasvatusringist - 3 õpil.; reaalteaduste ringist - 14 õpil.; spordiringist - 10 õpil.;

Õpilaspere valimistel käis 90,5p.

=====
des üles alla. Üksikud puud praksusid, nagu oleks kellegi kuri, nägematu käsi nendegi eluküünalt ära tahtnud puhuda, ja varesed kohevilt sulgedega istusid nende jäätanud oksil.

Näljased penid lõnkisid küla tänavail. Vaevalt neist küll keegi haugatas, tihti vaid istusid majade ees ja hundasid pikalt, venitades oma haledavärvilisi toone, otsekui abi poludes. Hobusekronud - vaevalt võis neid nimetada luuks ja nahakski - konutasid nukratena mõnesammulise retke järele, väikese, peaaegu kelgutaolise ree ees. Homo sapiens - ta oli armetum kui ta hobusekronu või peni, astus tänavale kui räbalapundar, kus sees on habras kondipuru - hunnik ja selles omakord viril elunähtu. Astus majast tänavale, et pisut ringi vaadata, kuigi kõik oli juba peensusteni teatud ja tuntud, astus harva sisse ka naabermajasse, kuigi teadis, et sääl on samane olukord kui omas kodus.

Ainuke vast, mille jaoks suud suudeti kõnele avada, olid müütidena külavad lookesed. Nägiti jumalaema sõrmest, mis kirikus järjest kolmel pühal end altari-pildi kohal ilmutanud. Teati jutustada endise tähtsa riigimehe kuradiks mõndumiseist, keda mööda maad ümber veetavat ja rahvale raha eest näidatavat jne. On massi psühholoogia kord sarnane, et alustatakse mingisugune jutt, kui tal ka on tuulest jalad all, pannakse ta veerema mööda inimest kui lumepall mööda sula lund ja lõppeks leitakse ta kõigil kõrvalmaikude ja risti-vastu käivate asjaolude peale vaatamata elulisena.

Nii tekkisid mu kodukülaski jutud, mille tõttu lämbunud fantaasia - jõed pääsid osalt valla.

Mu koduküla oli täis haiglast, nälgiivat fantaasiat, kus hinged laulsid ööde leivatükile, ja näljast kõrbenud sidameie näisid minutid

III-c klass.

Klassijuhatajaks on õpetaja O. Hamul. Õpilasi on klassis 37, neist maalt - 21 ja linnast 16; seega sega klass. Õpilasi on tulnud: linna I algk. - 6; V algk. - 1; VI algk. - 3; IX algk. - 3; E.T.K.S.T.G. - 5; maaalgkoolidest on tulnud: 18 õpil.; Salomoni eraalgk. - 1 õpil..

Teist aastat klassis on 4 õpilast.

Klassivanem: Essy Opman; klassikirjatoimetaja: Maret Tuttelberg; klassiläekur: Aime Paldrock.

Õpilaspere esinduses on E. Opman, H. Parts ja H. Kehesaar. Kunstiringist võtab osa - 21 õpil.; kirjandusringist - 2 õpil.; enese-kasvatuseringist - 4 õpil.; reaalteaduste-ringist - 2 õpil.; spordiringist - 4 õpil. Õpilaspere valimistel käis: 91,8%. T.N.

T.T.G. Spordiringi järjekorraline koosolek,

mis peeti 10 jaan. kell 5 p.l. osutus väga huvitavaks. Osavõtjaid oli õige ronkel arvul ja meeleolu elev. Peale valimisi, suusatamise, ja ilu-uisutamise kursuse otsustamist mindi üle - nüüd juba suure tähtsusega - uisutee küsimuse juure. Juhataja valgustas mõne sõnaga meie uisutee praegust seisukorda, seisukorda ja uuendusi, mis nüüd läbi viidud, ja ülesannet, mis on tähta meil, õpilastel uisutee korraldamisel. Kuulati vaikset ja tähelepanelikult. Küsimusele, kas on kellelgi veel mingisuguseid nõudmisi meie uisutee suhtes, kuuludus kusagilt õige tagasihoidlikult: „Ja, aga oleks meil ka tants!“ See mõjus elustavalt. Vaikne jutukõmin muutus valjemaks. Esitati küsimusi, nüüd juba mitmelt poolt: „miks puudub meil tants?“ Vastuseks saades, et see rikuks meie ilutunnet, et see poleks sobiv ja et meie uisutee selleks liiga väike, muutus meeleolu sõjakaks. Tants, Tants, meie tahame tantsida!“ Pr. Brock'i seletustele, et on inetu tantsida palituis, mütses libedal jääl, kus jalad vaevalt all püsivad, vastati traagiliselt: Kujutatagu ette, mida peab tegema üks inimene, kel pole uiske, kui mitte minema uisuteele tantsima! Pole selleks ka midagi halba oma õpetajate silma all...”

Kokkuleppele oli raske jõuda. Siis tehti ettepanek, et kolm ägedamat vaidlejat võtku omale ülesandeks teada saada, palju oleks neid „tantsuhimulisi“ igas klassis ja siis see nimestik esitada hr. dir. Roos'ile. Kuuludus nõrka protesti, et nimed poleks tähtsad sel aruandel, sest vast igati ei julgeks oma nime avaldada. Kuid juhataja märkusele, „kes julgeb tantsida, see julgeb ka oma nime avaldada.“ jõuti lõppeks kokkuleppele. See oli ka koosoleku lõppprodukt ja koosolek lõppes ärevas ja pinevas meeleolus. Veel peale koosolekut oli näha mõningaid rühmi, kus vaieldi ägedalt tantsu üle...

päeva pikkustena.

Nälq mattis inimesi, ootas surijate jalutsis ja luuras ringi inimeste keskel, et otsida uusi ohoreid.

Nälq oli kui kaaren, kes lendas inimeste juure ja nokkis liha nende luult.

Nälq oli kui madu, kes salaja roomas südamesse ja näris neid sooni puruks, mis viisid elu südamesse.

Nälq oli pikaajaline ja piinav surm.

Mu kodukülas elas prints Nälq, ja inimesed rääkisid kui ennemuistseid jutte: „Siis kui oli leiba...“

1. Aeg õpetab albi targemaks. 2. Hääd sõna ei tee kahju. 3. Kes palju näeb, see palju õpib. 4. Ega sõda soola-leiba too. 5. Sõna päästab, sõna sõlmib. 6. Jumal hooletuid ei hoi, ega laisku toida. 7. Kiitus on rumalate lõks. 8. Igamees on takka tark.

Keelелиisi küsimusi.

1. Kas tuleb panna koma sedalaadi lauseisr
a) Nii tekiwad kuroad (,) kui ka lõbusad laulud. Meie ajal käiakse mardiks enam nalja (,) kui annete korjamise otstarbel.
b) Tema (,) kui loodusteadlane (,) armastab sageli jalutella metsas ja noppida taimi. Hunti (,) kui metslooma (,) võib näha meil ainult taltsana raudpuuris.
c) Vaadeldes alljärgnevaid lüürilisi rahvalaule (,) leiame neis palju eesti rahvale omapäraseid jooni. Mõteldes üksi olles oma lahkunud kaasõpilase peale (,) ei suuda kuidagi tagasi hoida harduse-pisaraid.
d) Saanud päranduseks onult kakssada viiskümmend krooni (,) ostis ta enesele koha jalgratta ja käsipalli. Lõpetanud oma päevased askeldused (,) viskusin voodi kui surnu.
2. Kas on kokkupandud aegsõna vormides - nud ja - tud ~ - dud par-titsiibi kujuline verbivorm öeldise täiteks või lihtõeldise osaks?
Näit.: Kui ta oli laulnud, siis....
Meie oleme väsinud.
Töö oli tentud. Laul on lauldud.
3. Kas on sõnad „väga“, „üsna“, „kõige“ jne. atribuudiks või adverbi-aaliks järgmistes lausetes?
Ta on väga õrnatundeline.
Asi oli üsna hull.
Poes müüdi kõige paremaid apelsiine.
4. Millise süntaksi termiga nimetada lauseisr sidesõnu: et, vaid, aga, kuid, ja jne.
Näit.: Tean, et ta tuleb. Ta ei armasta mind, vaid vihkab.
Kuulen küll, aga ei tee väljagi. Miku istus toolil ja liisi vahtis aknast välja.

Õpilase talvelõbudest.

Viimaks ometi on kätte jõudnud see kauaigatsetud talv! On teine küll nigel ja lapiline nagu vana, viledaks kulunud koolimüts, mille mõni koht sametisäras uhkeldab, kuna mõnest kohast paljas auk järele on jäänud. Suusatajad on lumememne streigi tõttu meelt heitmas, kuna uisutajad juu-beldavad. Nende õhtupoolikud mööduvad pea eranditult uisuteel. Õppimine jääb hoopis kõrnale, aga - ärme sellest räägime, vahest mõni õpetaja kuuleb! Uisuteel käia on aga hiigla kena. Sääl saab mõnikord üsna tub-listi mürtsu teha, ja „vedada“ võib sääl peaaegu sama hästi, kui peol. Kahju, et tantsimine on keelatud! Aga ega ühekorruga kõike hääd tahta või!

Suusatajad vaesekesed peavad veel ootama, aga loodetavasti halastab taevataat nende päale ja laseb varssi õige paksu lume mana sadada. Siis aga algavad suusameestel pidupäevad. Koolitöö lõpust kuni õhtuni viibi-takse värskes õhus, nauditakse looduse ilu ja suuskade libedust, õhtul tullakse puruväsinult koju ja neidetakse koha magama. Kui aga kätte jõu-ab kauaoodatud püha- ja puhkepäevake kasutatakse seda pikema suusaretke tegemiseks. Vara hommikul lahkutakse leivakotiga varustatult kodust, nau-ditakse linnast väljas, vabas õhus karske talvelooduse ilu, lõunasta-takse kusagil mätta või kännu otsas pisilinnukeste seltsis ja tullakse õhtul väsinult ja tühja kõhu ning leivakotiga koju. Siis on aga tarvis veel õppida!! Mõnikord juhtub et vaese spordi härrastaja vaim on küll valmis, aga liha on nõder. Keset mõnda tähtsat matemaatika valemit või füüsika säädust lahkub ta vaikselt uniküllä. Tagajärg on, et järgmisel päeval õppetükkidest „absoluutset aimugi“ pole ja null ja nichts“ oota-vad. Seda häda on võimalik parandada õhtul kodus istudes ja hoolega tuu-pides. Järgmisel päeval pannakse käsi üles, vastatakse ära, saadakse korralik number ja - võidakse jälle „kehakultuurile“ anduda. S. A.

P ä e v a t e a t e i d .

Koolitöö algus käesoleval semestril oli 7. jaan. k. 9 hom.. Õpilaste korraldusse kooliilmumist äppetöö esimesel päeval nii sügissemestri kui kevadsemestri alul peab piinlikult silmas koolijuhatus, arvestades sellega üksikõpilaste korrektsust ja üldist kooli distsipliini. Käesoleva semestri alul oli esimesel päeval, kooli ilmunud muidugi teada suurem hulk õpilasi. Puudus klassidest õpilasi järgmisel arvul:

I-a kl. - 5 õp., I-b kl. - 5 õp., I-c kl. - 3., II-a kl. - 2 õpil., II-b kl. - 5 õp., II-c kl. - 2 õp., III-a kl. - 1 õp., III-b kl. - 1 õp., III-c kl. - 1 õp., IV-a kl. - 4 õp., IV-b kl. - 3 õp., IV-c kl. - 1 õp., V-a kl. - 3 õp., V-b kl. - 2 õp., Kokku puudus kõigist klassidest 34 õpilast; neist suurem osa haiguse pärast, kuid õige mitmed ka n.n. „kodustel põhjustel“, mis on paljude juures niisugused, et neid ei või pidada küllalt mõjuvateks, ja heidavad halba varju õpilaste korra ja kohusetäitmise peale.

Kooli vastuvõtmise eksamid ja uute õpilaste vastuvõtmised ei võinud silma paista käesoleva semestri alul mitte erilisel rõhke õpilaste arvuga. Tunnistuse põhjal võeti vastu järgmised õpilased: I kl. - Ingeborg Nortmann, Tartu tehn. gümn.-st, II kl. - Hilda Klein, end. T.T.G. õpil., IV kl. - Armilda Kress, end. T.T.G. õpilane, ja Veera Eglon, Paide ühisgümn. õpilane. Eksamitel olid II kl.: Varvara Pormeister, end. T.T.G. õpilane, III kl. - Endla Koots, Miralda Mühlberg, Linda Ent, Meta Jürgens, M. Goldberg, kõik end T.T.G. õpilased, ja Leida Massakas, E.N.K. S. tütarl. gümn. õpilane. Eksamid on öiendatud kaunis kenvalt, nii et vaevalt mõni eksaminantidest pääseb kooli õppima, kuiqi otsused seni nende kohta veel tegemata.

Jõuluaegsed abiturientid. Õpre poolaastate vahetusel said kooli lõputunnistused järgmised abiturientid: 1) Selma Matto, 2) Anni Adams, 3) Jenny Soots, 4) Hilda Samok, 5) Gabriele Piirson, kõik läinud õppeaasta V-a klassist peale J. Soots'a, kes õppis V-c klassis.

Härra direktori teadaanded neljap. 10. I. saalis:

a) Haridusministeeriumi korraldus õppetöö vaheaegade ja pühade kohta 1928/1929. kooliaasta II poolel.

1. Kõigis koolides seisab õppetöö 20. ja 25. veebruaril, 1. ja 9. mail.
2. Ulestõusmise- pühade vaheaeg: 23. märtsist (kell 12) kuni 8 apr..
3. Suviste- pühade vaheaeg: 17. maist (pärast viimast tundi) kuni 22. maini.
4. Koolitöö lõpp 12. juunil k. 12 päeva.
5. Uute õpilaste vastuvõtmine keskkoolidesse 13.-15. juunil.
6. Sügisese koolitöö alguse kohta järgnevad erimäärused.

b) Kooli uisutee. Hra direktor valgustas kõikkülgselt kooli uisutee küsimust, teatades muuseas, et kooli uisuteed korraldavad käesoleval aastal vanemate komitee, kool ja T.T.G. spordiring. Vanemate komitee poolt on üldkorra valvuriks vanemate komitee esimees hra A. Annuk, kooli poolt uisutee üldvastutajaks hra J. Jaanson. Uisutee avati 9. jaan. öhtul, pidulik avamine laupäeval 12. jaan. kell 5 p.l..

Uisutee on avatud igapäev k. 5 - 8 öhtul. Muusika - Kaitseliidu orkester - kesknädalati ja pühapäeviti. Uisuteel käimine on T.T.G. õpilastele maksuta; muusika - öhtutel maksta 10 senti. Vöörastel õpilastel on maksta 10 senti öhtu pealt, muusika-öhtutel - 15 senti. Kõigil vöörail isikuil, kes pole õpilased, tuleb maksta iga öhtu pealt 15 senti, muusika-öhtutel - 25 senti. Terve hooaja pilet vöörastele 1 kroon.

On korraldatud alaline riidehoid ja einelaud; viimast peab pr. Tillemann. Uisutee püütakse hoida kõigiti korras, nii et ta mingis suhtes ei jää maha teistest uisuteedest. Et oleks võimalikult hea jää, kastetakse uisuteed pritsiga. Igal öhtul värviline ilutulestik 60 lambiga. Korra järele valvavad iga öhtu 3 lastevanemat ja 3 õpilast. Nii on tehtud kõik, et õpilased võiksid kasutada ainult oma kooli uisuteed. Direktor puudutas ka teistel uisuteedel käimist, keelates ära, kooskõlas õpilasperie esinduse otsusega, „Kalevi“ uisuteel käimise sealvalitseva halva korra ja ühe osa ebaviisaka publiku pärast. Lubatud on käia Botanika - aia ja E.N.K.S. uisuteel hra direktori loaga, kuid ei toni seal mitte tantsida.

c) Ajalehe küsimus. Hra direktor võtab kõne alla ka kooli ajalehe „T. T. G.“ küsimuse, puudutades peamiselt seda loidust, mis valitseb õpilasis lehe tellimise, tellimisraha õiendamise ja kaastöö tegemise alal.

d) Kord saalis aktuste ja teiste kokkukogumiste ajal. Direktor juhib tähelepanu sellele, et õpilased ei pea end siisipäraselt ülal saali kokku kogudes, mis on ebasünnis ja ebakorrektned.

Klassi päevaraamatud jätavad meil kaunis räpase mulje. Vaatamata sellele, et seesmine kord ei lase just hiilata, on neil ka välimus korratu: mõnel pole paberit ümber, teistel on paber määrinud või narmendab, iga päevaraamatu paber on ise värvi ja isesuguse tiitel-ornamendiga jne. Nüüd on teinud koolijuhatus korralduse, et kõik päevaraamatud peavad omandama ühesuguse välimuse. Kool muretseb kooli kooperatiivi kaudu paberit ja iga klassi - kirjatoimetaja peab selle eest hoolt kandma, et tema klassi päevaraamat oleks viisaka välimusega. Ka tuleb klassi kirjatoimetajal hoolt kanda, et ta õpetajale meele tuletaks, kui ta on unustanud tunni sisse kandmata.

=====
T. T. G. „Kirjandusringi“ novellivõistluse tingimused.
=====

Tööd peavad olema algupärased, vastama novelli mõistele ja ei tohi varem kusagil mujal ilmunud olla. Tööd tulevad panna lahtisesse ümbrikusse, milles asetatud veel teine, kinnine ümbrik autori nime ja klassiga. Töö auhindamise korral avatakse mainitud ümbrik. Auhindamata jäänud tööde kinnised ümbrikud põletatakse avalikult, nii et autori nime teada ei saa.

Tööd tuleb panna „Kirjandusringi“ kirjakasti. Auhinnamõistjate komisjoni kuuluvad: õpetajad hr. dir. noos ja hr. O. Urgart; õpilased: K. Tanilov V-b, L. Kutsar III-b, ja Lüüs II-a; pääle valitud jury veel „Kirjandusringi juhataja“: S. Kikerpill V-a.

Tööde sisseandmise viimne tähtpäev - 30. jaanuar 1929a.

Auhinnad: I - 20 krooni, II - 10 krooni, III - 5 krooni.

=====
T. T. G.

Kirjandusring korraldab õige lähemal ajal

S o o m e k e e l e k u r s u s e d .

Õpetajaks on magister P a l m. Ülesandmisi võtab vastu 16. jaanuarini IV-b klassi õpilane A l n o R o o t.

=====
Kirjavastused neile, kelle tööd ilmumata.
=====

A. P. Kena kujutis, võiks minna lehte selgi kujul, kuid ootame siiski Teilt pikemat ja tusedamat - Teil ju andi selleks on.

L. Sünniks, ei ole halb, kuid oleme avaldanud juba rea sügismeeleolusid - peame hoidma tagavaraks.

A. P-n. Teie sügismeeleolu kohta : sesama otsus.

L. J. Väga armas, kuid tundub siiski mõnes suhtes nõrgavõitu.

A. K. Oli vähe kobsakamat jõulumaterjali, sellepärast jäi jõulunumbrist välja.

T. L. Ei lähe praegu. Vast edaspidi. Tarvitame praegu kargemat toitu.

T. T. G. Kirjandusring. Koosoleku kirjeldus jääb ruumipuudusel järgmisse numbrisse. Peatoimetaja.

=====
Selle lehe illustratsioonid T. T. G. Kunstiringi poolt.

=====
Peatoimetaja.